

Ciència

Ecologia i cultura dels nostres boscos

David Bueno i Torrens

Des de la prehistòria fins a l'actualitat la humanitat ha mantingut una relació molt especial amb la natura, especialment amb els boscos, dels quals ha sabut treure profit per alimentar-se, guarir malalties i fabricar els utensilis més diversos. Tot i gaudir d'un clima mediterrani, la complexa geografia dels Països Catalans fa possible una varietat excepcional d'hàbitats naturals. *Els fruits silvestres* s'endinsa en aquests espais naturals prenent com a punt de partida els principals fruits silvestres comestibles, concretament 47 espècies de plantes, a partir de les quals Martí Boada (1949), especialista en ciències mediambientals, organitza el llibre. Boada és conegut per la seva tasca pedagògica i divulgativa en temes de natura, per la qual ha rebut el premi Global 500, la Creu de Sant Jordi 1999, el Premio Nacional de medi ambient 2004 i el premi Medi Ambient 2005.

Aquest estudi rigorós i amè dels fruits silvestres de la nostra terra inclou no només una descripció completa profusament il·lustrada de cadascuna de les 47 plantes seleccionades, sinó també de tota la fauna que hi està associada i dels usos

AVUI

Martí Boada analitza 47 espècies de plantes

que les persones els han donat tradicionalment, incloent-ne el cultiu, cuina i alimentació, les propietats medicinals i l'elaboració d'objectes diversos. El llibre també inclou una taula fenològica amb els períodes de floració i maduració dels fruits i un útil glossari.

Més que un simple catàleg

Que ningú es pensi, però, que aquesta obra és un simple catàleg de plantes, perquè és molt més que això. Amb una presentació exquisida i

magníficament il·lustrat amb fotografies i dibuixos d'una qualitat excepcional, *Els fruits silvestres* és una acurada i completa descripció de la natura i la cultura tradicional dels nostres boscos, amb una gran gamma de matisos. És un llibre per ser llegit a poc a poc, sense presses, assaborint-ne tots els aspectes, tota la riquesa ecològica i cultural associada als boscos de la nostra terra. La imatge que tenim en llegir-lo és que els boscos han estat, i han de continuar sent el nostre tresor més preuat.*

Els fruits silvestres Ecologia i cultura

Martí Boada
Galàxia Gutenberg
- Cercle de Lectors
Barcelona, 2007
Preu: 39,90 euros
Pàgines: 218

Una aproximació a l'ecologia i la cultura tradicional dels nostres boscos assaborint-ne els fruits silvestres

1 2 3 4 5

Poesia

La mar de fora

Pere Ballart

“Quina existència és aquesta / que avança i pregunta / a cada línia / de vida aconseguida?”. Qui així es demanava sobre la relació entre el jo i el misteri de l'escriptura era el brasiler Armando Freitas (Rio de Janeiro, 1940), en un antic poema del 1979. És oportú recordar-ho ara que tornem a poder llegir en català aquest poeta carioca, el millor hereu d'una tradició que va tenir en el modernisme i l'avantguarda, i en noms com ara Drummond de Andrade i Cabral de Melo, les seves fites principals. *Rara mar*, amb peces escrites entre el 2002 i el 2006, és fruit de la dedicació del traductor, Josep Domènech Ponsatí, a l'obra de Freitas, que es remunta a la traducció de *Doble cec* (Llibres del Segle, 2002) i que és tan fidel que fins i tot els versos del brasiler últimament se li escolen en l'obra pròpia, com ha passat a les *Apropiacions degudes & Cia*, que també surten ara.

Si Pere Rovira va titular *La mar de dins* el poemari de l'experiència més íntima i amarga, per caracteritzar el llibre de Freitas bé podríem girar la fórmula i dir-ne *La mar de fora*: la seva reflexió volta sobre tot allò condemnat a restar més enllà de l'horitzó del discurs: la vida dels instants, que se'n escapa i es retreu com el mar que ha reculat perquè aparegui la sorpresa d'una terra eixuta.

Dos àmbits temàtics donen unitat al llibre: el complicat dia a dia d'una ciutat superpoblada i convulsa com Rio i l'obsessió per l'escriptura, de dimensió i pes gairebé físics, i que serveix a Freitas per retre homenatge als mestres, amb Drummond per damunt de tot, i per qüestionar-se l'èxit del seu registre d'experiència i la fortuna d'uns artificis verbals amb què vol deixar petja, ferida fins i tot, en la llengua i en nosaltres. Com en la paradoxa de Zenó, però, el món real és inassolible en la seva fugida, i *Rara mar* és la crònica brillant d'aquest fracàs: “Existeixo per escrit. / No hi ha mirall / que em fixi per complet. / El que resta, allà fora, / és la paraula en fals / que no és clara en aquestes línies”.*

Rara mar

Armando Freitas Filho
Traducció: Josep Domènech Ponsatí
Cafè Central / Eumo Editorial
Vic, 2007
Preu: 12,85 euros
Pàgines: 168

1 2 3 4 5

JOCNOU

Premis i negocis (II)

EMILI TEIXIDOR

Així doncs, en els premis comercials l'editor ha d'assegurar el tret, no pot frustrar l'expectativa creada en els mitjans de comunicació -ni desapropiar la publicitat gratuïta que això representa- declarant el premi desert. Els jurats del que vam qualificar en l'article anterior de premis institucionals i altruistes són més lliures per declarar el premi desert i per això no recordem cap Nadal, Sant Jordi, Lull o Planeta sense premi, però hi ha buits en les dues altres categories. Val a dir que els comercials no l'encerten sempre, només cal recordar que un èxit internacional com *L'ombra del vent* va ser presentat a un premi important i no va guanyar: ho

va fer una presentadora televisiva amb una obra que ja s'ha oblidat. L'altre exemple clàssic és el de *La plaça del Diamant*, que la Rodoreda va presentar al Sant Jordi d'aleshores amb un jurat en què hi havia Josep Pla, Ferran Soldevila, Joan Fuster i altres noms importants, i no va guanyar el premi, va quedar en tercer lloc. Que els grans èxits surten d'allà on vol el públic, sense presentar-se a concursos, ho demostren *La pell freda* i *La catedral del mar*.

Potser és que cada cop els jurats dels premis altruistes són més exigents per garantir la qualitat i el prestigi del guardó perquè s'han adonat que per

promocionar una obra no cal que surti amb la faixa i la publicitat del premi. Hi ha excepcions, com en tot, i el cas del premi Anagrama, de Jordi Herralde, és un exemple clar de l'aposta pel lector de qualitat i l'obra de qualitat, una mica allunyat de les grans parafernàlies desplegades en aquestes ocasions.

El fenomen nou és l'existència d'un mercat de lectors amplíssim i alhora d'un mercat de lectors més reduït i més exigent. Els primers fan confiança a la publicitat i a l'espectacle, i els segons fan confiança a l'editor i la seva fidelitat al seu ofici d'agent cultural de primera magnitud. Els francesos, atacats pels

ianquis, en la decadència de la seva indústria cultural -un 30% de les novel·les llegides a França són traduccions de l'anglès- contraataquen dient que ells, els ianquis, no es van adonar de la qualitat i la importància de noms com Edgar Allan Poe, mort oblidat a Baltimore, i Scott Fitzgerald, que va acabar boig i oblidat, i la llista podria ampliar-se en tots els idiomes. En fi, que amb premis o sense, el que importa és la qualitat i la confiança del públic de casa en els nostres autors i en el futur. Si avui parlem no solament català, sinó del prestigi del català, és gràcies a Ramon Lull, Muntaner, Verdager i tants d'altres.*